

26 August 2014, nr. 619

RAPORT DE EXPERTIZĂ

la proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Codul fiscal, Legea cu privire la gaj ș.a)

(înregistrat în Parlament cu numărul 283 din 10 Iulie 2014)

În temeiul Concepției de cooperare dintre Parlament și societatea civilă, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr.373-XVI din 29 decembrie 2005, Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției prezintă raportul de expertiză a coruptibilității proiectului Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Codul fiscal, Legea cu privire la gaj ș.a)

Evaluarea generală

1. Autor al inițiativei legislative este Guvernul RM, autor nemijlocit - Ministerul Economiei, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 44 din Regulamentul Parlamentului.

2. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art. 6-11, 27, 35 și 39 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001. Proiectul dat a fost adoptat prin angajarea răspunderii Guvernului în fața Parlamentului, conform art.106 prim din Constituția RM. Considerăm că pentru recurgerea la această procedură de adoptare a proiectului de lege nu a existat o explicație argumentată. Astfel, proiectul de lege a fost înregistrat în Parlament pe 10.07.2014, iar Guvernul și-a asumat răspunderea pentru acest proiect de Lege pe data de 25.07.2014. În această perioadă de timp mai multe Comisii parlamentare responsabile și-au expus poziția în rapoarte (Comisia economie, buget și finanțe la 16.07.2014, Comisia juridică numiri și imunități la 18.07.2014, Comisia protecție socială, sănătate și familie la 16.07.2014). Aceasta denotă faptul că a existat suficient timp pentru a dezbate proiectul de lege în plenul Parlamentului în ordinea generală. Evitarea dezbaterii proiectului de lege în plenul Parlamentului și conținutul propriu-zis al proiectului ne-a determinat să presupunem că procedura de angajare a răspunderii Guvernului a fost aplicată în scopul excluderii unor întrebări și discuții nedorite pentru autorul proiectului, precum și voalării existenței unor interese de grup.

3. Transparența decizională Proiectul de Lege și nota de fundamentare au fost plasate pe site-ul Parlamentului, dar adoptarea fulger a acestuia prin angajarea răspunderii Guvernului, nu a permis nici organizarea dezbaterilor publice și nici măcar expunerea opiniei de către persoanele interesate.

4. Scopul promovării proiectului. Potrivit notei informative anexate la proiect și plasate pe site-ul Parlamentului, obiectivul major al proiectului de lege este "creșterea accesului la credit, prin:

- extinderea cercului de bunuri care pot constitui obiect al garanțiilor mobiliare;
- extinderea regimului de publicitate și stabilire a priorității între creditori, dincolo de gajul mobilier, asupra altor instrumente financiare cu destinație similară gajului, inclusiv leasingul financiar;
- îmbunătățirea protecției intereselor comerciale ale creditorilor, dar și ale debitorilor, prin stabilirea unei balanțe adecvate a intereselor;
- fluidizarea procesului de recuperare a creditelor garantate, în scopul prevenirii blocajelor la faza de executare silită și încurajării creditorilor de a accepta pe scară mai largă garanții mobiliare".

Fundamentarea proiectului

5. Nota informativă a proiectului de act legislativ supus expertizei este plasată pe site-ul Parlamentului.

Considerăm că în acest fel Parlamentul respectă principiul transparenței procesului legislativ și principiile de cooperare cu societatea civilă.

Totuși, avînd în vedere decizia neașteptată a guvernanților de a adopta proiectul de lege prin angajarea răspunderii Guvernului, utilitatea plasării de către Parlament a tuturor documentelor relevante proiectului de Lege a fost compromisă.

6. Respectarea termenului de cooperare cu societatea civilă Întrucît proiectul de Lege a fost adoptat "în regim de pompier" și de o manieră neașteptată, nu putem vorbi despre respectarea termenului de cooperare cu societatea civilă.

7. Suficiența argumentării. Nota de fundamentare conține informații sumare cu privire la: condițiile ce au impus elaborarea proiectului și finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări; principalele prevederi, locul actului în sistemul legislației, elementele noi, efectul realizării; referințe la reglementările corespondente ale legislației comunitare și nivelul compatibilității proiectului legii cu reglementările în cauză. Trebuie să menționăm, că conținutul proiectului de Lege nu răspunde (nu corelează) argumentelor invocate în nota de fundamentare.

8. Compatibilitatea cu legislația comunitară și alte standarde internaționale. Nota informativă include doar o trimitere la Ghidul legislativ UNCITRAL privind tranzacțiile garantate și Legea model BERD privind tranzacțiile garantate, fără a analiza nivelul de compatibilitate a proiectului de act legislativ cu reglementările în cauză.

9. Fundamentarea economico-financiară. Deși potrivit lit. d) a art.20 din Legea 780/2001 privind actele legislative, nota informativă trebuie să conțină informații privind „fundamentarea economico-financiară în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură”, autorul nu a prezentat o astfel de fundamentare.

10. Analiza impactului de reglementare a proiectului. Nota de fundamentare nu conține analiza impactului de reglementare, deși proiectul de lege se referă la activitatea de antreprenariat.

Evaluarea de fond a coruptibilității

11. Stabilirea și promovarea unor interese/beneficii. Din textul proiectului rezultă stabilirea și promovarea expresă a unor interese/beneficii de grup, necorelate/contrare interesului public general. Astfel, proiectul de lege promovează interesele înguste de grup ale instituțiilor financiare, organizațiilor de microcreditare și companiilor de leasing, favorizîndu-le și acordîndu-le prioritate față de interesele debitorilor gajști. Sistemul financiar al oricărei țări are sarcina primordială de a contribui la dezvoltarea economiei în general și a agenților economici în particular, dar nu de a-i falimenta și a-i desființa, prin reglementări dure și cabalice.

12. Prejudicii aduse prin aplicarea actului. Din textul proiectului și aplicarea ulterioară a acestuia rezultă expres prejudicierea intereselor debitorilor gajști. În general, putem constata că prin proiectul de lege se promovează o lipsă totală a protecției drepturilor și intereselor debitorului gajist, fiind nesocotite principiile egalității, nediscriminării și libertății contractului.

13. Compatibilitatea proiectului cu prevederile legislației naționale. Prevederile proiectului conțin norme concurente cu alte prevederi ale legislației. Pentru detalii a se vedea p.16 al prezentului raport "Analiza detaliată a prevederilor potențial coruptibile."

14. Formularea lingvistică a prevederilor proiectului. În general, formulările conținute în proiect sînt suficient de clare și concise, exprimările întrunind rigorile tehnicii legislative, ale limbajului juridic, respectă regulile de ortografie și punctuație.

15. Reglementarea activității autorităților publice. Proiectul precizează unele competențe ale

16. Analiza detaliată a prevederilor potențial coruptibile.

	Articol	Text	Obiecția	Elemente de coruptibilitate și alte riscuri	Recomandarea
1	Art.I	<p>Articolul 102 alineatul (6) din Titlul 111 al Codului fiscal nr. 1163-XIII din 24 aprilie 1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, ediție specială din 8 februarie 2007), cu modificările și completările ulterioare, se completează în final cu o propoziție cu următorul cuprins: „Dacă, după vânzarea bunurilor gajate de către creditorul gajist sau de către persoana desemnată de acesta, debitorul gajist nu emite factura fiscală în termen de 15 zile de la vânzare, subiectul impozabil are dreptul la trecerea în cont a sumei TVA achitate sau care urmează a fi achitate, în baza contractului de vânzare a bunurilor gajate.”</p>	<p>Redacția dată simplifică trecerea în cont al TVA-ului de către subiecții impozabili, care au procurat un bun gajat, în urma executării gajului, doar în baza contractului de vânzare-cumpărare a bunurilor gajate. Autorul trece peste prevederile art. 102 alin. (1) din Codul fiscal, care conține elementele componente obligatorii necesare pentru a beneficia de dreptul de trece în cont TVA-ul și anume: - că livrarea trebuie să fie impozabilă cu TVA, - că livrarea impozabilă trebuie să fie efectuată de către un furnizor plătitor de TVA, - că livrarea impozabilă trebuie să fie efectuată în procesul desfășurării activității de întreprinzător. Respectiv, deducerea TVA-ului nu este posibilă, dacă livrarea nu este impozabilă cu TVA, dacă nu este efectuată de către un furnizor plătitor de TVA și dacă livrarea impozabilă nu este efectuată în procesul activității de întreprinzător. Modificarea propusă lasă loc pentru a evita aceste condiții imperative în anumite circumstanțe, ceea ce poate duce la trecerea abuzivă în cont a TVA de către unii agenți economici. De asemenea, conform art. 117 din Codul fiscal subiectul impozabil care efectuează o livrare impozabilă pe teritoriul țării este obligat să prezinte cumpărătorului (beneficiarului) factura fiscală pentru livrarea respectivă, iar neeliberarea facturii fiscale în cazul bunurilor gajate constituie o încălcare fiscală, pentru care survine răspunderea prevăzută în art. 2571 din Codul fiscal. Respectiv, factura fiscală, care este un formular tipizat de document primar cu regim special (art. 93 pct. 16) și 117 din Codul fiscal) nu poate fi substituită cu un contract de vânzare-cumpărare, forma și conținutul căruia au mai mult un caracter dispozitiv, bazat pe principiul libertății contractului. În acest context apare următoarea întrebare „Cine va purta responsabilitatea pentru corectitudinea calculării TVA în contractul de vânzare-cumpărare, ținând cont de faptul că vânzarea bunului gajat are loc de obicei în mod forțat, fără participarea debitorului gajist?”. Astfel, modificare propusă este una vagă și neclară, ce nu se co-raportează cu celelalte norme din Codul fiscal. Refuzul debitorului gajist de a elibera factura fiscală în urma executării gajului nu poate constitui un motiv temeinic pentru a institui norme liberale în reglementarea fiscală. Pentru depășirea acestei probleme urmează de găsit alte mecanisme eficiente, care nu vor afecta fiscalitatea.</p>	<p>Coruptibilitate Lacune de drept Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive</p>	<p>Revizuirea conceptuală a normei</p>
2	Art.II. p.6	<p>Articolul 9. Bunuri</p>	<p>Această normă este lipsită de</p>	<p>Coruptibilitate</p>	<p>Fie excluderea</p>

		de înlocuire și despăgubiri (1) Dacă, în condițiile legii, încetează dreptul de proprietate a debitorului gajist asupra bunului gajat, gajul se extinde în mod automat asupra bunului de înlocuire sau a despăgubirii datorate debitorului gajist, dacă contractul de gaj nu prevede altfel. <u>În acest caz, gradul de prioritate a gajului asupra bunului de înlocuire sau despăgubirii va fi determinat de momentul apariției gajului asupra bunului a cărui proprietate a încetat.</u>	claritate. Intuim că intenția autorilor a fost să asigure o anumită interpretare a regimului juridic al bunului de înlocuire, în conformitate cu exigențele stabilite în prima propoziție.	Lacune de drept Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive Utilizarea termenilor diferiți cu referință la același fenomen / aceluiași termen pentru fenomene diferite	acestei propoziții, fie revizuirea acesteia.
3	Art.II. p.7	"Gajul bunului se extinde în mod automat asupra fructelor, veniturilor și produselor bunului, asupra <u>produsului</u> vânzării sau înstrăinării în alt mod a bunului gajat, inclusiv în conformitate cu art. 24 alineatul (2), sau fructelor, veniturilor și produselor acestuia, dacă creditorul și debitorul gajist nu au convenit altfel. <u>În acest caz, gradul de prioritate a gajului asupra fructelor, veniturilor și produselor bunului, asupra produsului vânzării sau înstrăinării în alt mod a bunului sau a fructelor, veniturilor și produselor acestuia va fi determinat de momentul opozabilității gajului asupra bunului.</u> "	Utilizarea termenului de "produs", atunci când din context rezultă că, de fapt, este vorba de contravaloarea bunului vândut este de natură a genera confuziuni. Mai ales, că la o distanță de câteva cuvinte, același termen este utilizat în alt context (produsele bunului) din punct de vedere a dreptului civil. A doua propoziție este lipsită de claritate. Intuim că intenția autorilor a fost să asigure o anumită interpretare a regimului juridic al bunului de înlocuire, în conformitate cu exigențele stabilite în prima propoziție.	Coruptibilitate Limitarea neîntemeiată a drepturilor omului	Înlocuirea cuvântului "produsului" în sintagma "produsului vânzării" cu cuvântul "contravaloarea". Excluderea celei de a doua propoziții sau revizuirea acesteia.
4	Art.II. p.8	(8) <u>Contractul de gaj este valabil chiar dacă a fost încheiat în pofida în elegerii între debitorul gajist și o persoană terță care limitează în orice mod dreptul debitorului gajist de a gaja bunul. Persoana terță poate cere debitorului gajist repararea prejudiciilor pentru încălcarea acestei înțelegeri și poate exercita alte mijloace juridice de apărare, însă această încălcare nu constituie temei de nulitate a contractului de gaj.</u>	Această normă, în redacția actuală, este de natură a genera abuzuri din partea debitorului gajist în privința terțelor persoane de bună credință, în situația în care înțelegea dintre debitor și terța persoană este anterioară încheierii contractului de gaj. Respectiv, trebuie instituite garanții, cum ar fi: declarația debitorului gajist la data încheierii contractului de gaj că nu există astfel de înțelegeri; iar dacă există, trebuie cerut acordul terței persoane.	Coruptibilitate Utilizarea termenilor diferiți cu referință la același fenomen / aceluiași termen pentru fenomene diferite	Revizuirea normei
5	Art.II. p.10	(2) Debitorul gajist are dreptul să vândă sau să înstrăineze în termenul	Utilizarea termenului de "produs", atunci când din context rezultă că, de fapt, este vorba de contravaloarea bunului vândut este de natură a	Coruptibilitate Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Înlocuirea cuvântului "produsului" cu "contravalorii".

		convenit cu creditorul gajist. În cazul nerespectării acestei condiții, creditorul gajist conservă un gaj asupra <i>produsului</i> înstrăinării bunului, în modul stabilit la art.10, însă nu poate invoca dreptul de gaj în fața dobânditorului bunurilor.	genera confuziuni.		Aceeași recomandare este valabilă pentru p. 35, art.63 alin.(8).
6	Art.2 p.12	„Articolul 251. Gajul mijloacelor bănești în conturi bancare (5) În virtutea normelor cu privire la secretul bancar, banca poate refuza în furnizarea informației privind existența gajului mijloacelor bănești în conturi constituit prin control.	Prevederile alin. (5) sînt în contradicție cu conceptul gajului și opozabilitatea acestuia terților. Gajul fiind înregistrat în Registrul garanțiilor, capătă un caracter public, fapt ce lipsește de sens refuzul băncii de a furniza informații privind existența gajului. Prevederile alin.(7) sunt abuzive, deoarece lezează interesele creditorului gajist. Refuzul băncii de a executa ordinele creditorului gajist privind debitarea mijloacelor bănești din cont nu poate fi justificat, în cazul în care în contul debitorului gajist există mijloace bănești. Stabilirea unor oarecare limite de mijloace bănești, care trebuie să rămână în contul debitorului gajist anihilează sensul gajului mijloacelor bănești.	Coruptibilitate Norme care stabilesc derogări neîntemeiate Atribuții excesive / contrare statutului Prejudicierea intereselor contrar interesului public	Excluderea normei
7	Art.II. p.19, art.39	(7) După efectuarea înregistrării gajului, creditorul gajist va primi o confirmare a înregistrării gajului, <u>în conformitate</u> cu regulamentul emis <u>în conformitate</u> cu art. 37 alin (3). Pe lângă datele din avizul de înregistrare, confirmarea trebuie să conțină momentul înregistrării (anul, data, ora □ minutul). (8) <u>În scopul prezentei legi</u> , inclusiv pentru notificările prevăzute la art. 67, orice obligație de notificare a persoanelor indicate la alin. (2) lit. a) va fi considerată drept executată corespunzător, dacă notificarea (avizul) este expediat la ultima adresă a persoanei indicată în Registrul garanțiilor.”	Exprimare confuză	Coruptibilitate Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Revizuirea textului
8	Art.II p.20	alineatul unic devine alineatul (1) cu următorul cuprins: „(1) Pentru înregistrarea gajului, eliberarea extrasului din Registrul garanțiilor sau furnizarea oricărei altei informații privind înregistrarea gajului se percepe taxa de stat în mărime prevăzută de Legea taxei de stat. Pentru înregistrarea gajului și eliberarea extraselor din Registrul garanțiilor	Modificarea propusă la alineatul (1) dublează taxele pentru înregistrarea gajului și eliberarea extrasului din Registrul garanțiilor. Cea de a doua propoziție este în contradicție cu prevederile art. 57 alin. (3) și 132 din Constituția RM din care reiese clar că impozitele, taxele și orice alte prestații financiare urmează să fie stabilite prin Lege.	Coruptibilitate Atribuții extensive de reglementare	Revizuirea normei

		se percepe, de asemenea, o plată în <u>mărimea prevăzută de regulamentul emis în conformitate cu art.37 alin.(3).</u> ”;			
9	Art.II. p.28	”(3) Debitorul gajist nu are dreptul să vândă sau să înstrăineze în alt mod bunurile gajate, dacă legea (<u>inclusiv art.24 alin.(2) al prezentei legi</u>) nu prevede altfel sau dacă nu s-a convenit altfel cu creditorul gajist.	Această precizare este inutilă	Coruptibilitate Normă inutilă	Excluderea sintagmei "(inclusiv art.24 alin.(2) al prezentei legi)"
10	Art.II p.29	(5) Modificarea gajurilor precedente după constituirea gajurilor următoare nu va prejudicia drepturile creditorului gajist care deține un gaj următor, <u>dacă acesta nu convine altfel.</u> În cazul majorării obligației garantate cu gaj precedent, gajul care garantează suma majorării va avea un grad de prioritate inferior gajurilor constituite pînă la momentul cînd modificarea gajului a fost înregistrată.	Expresia „dacă acesta nu convine altfel” nu este clară și nu are o continuitate logică, ceea ce poate genera interpretări diferite. Astfel, din sensul modificărilor date reiese că existența sau lipsa prejudiciului este determinată de voința creditorului gajist. Odată ce creditorul gajist acceptă gajul, ulterior nu poate fi vorba despre existența unui prejudiciu.	Coruptibilitate Lacune de drept Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Excluderea expresie respective
11	Art.II p.33	La articolul 61, alineatele (1) și (2) vor avea următorul cuprins: „(1) Creditorul gajist este în drept să pună sub urmărire obiectul gajului	La alin. (1) considerăm oportun să fie stipulate clar și exhaustiv cazurile în care creditorul gajist obține dreptul de a executa gajul, pentru a nu admite includerea în contractele de gaj a unor clauze abuzive de către creditorii gajiști. La alin. (2) lit. d) urmează să fie exclusă din aceleași considerente menționate mai sus. În legea cu privire la gaj urmează să fie stipulate clar și exhaustiv modalitățile de executare a gajului, la care este în drept să recurgă creditorul gajist pentru a nu admite includerea în contractele de gaj a unor clauze abuzive de către creditorii gajiști.	Coruptibilitate Lacune de drept Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Prejudicierea intereselor contrar interesului public Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Revizuirea normei
12	Art.II p.41	„Articolul 70. Transmiterea benevolă în posesiune (1) <u>Creditorul gajist poate prelua în posesiune bunul corporal gajat dacă:</u> a) debitorul gajist a consimțit, în contractul de gaj sau altfel, asupra intrării benevole a creditorului gajist în posesiunea bunului; și, totodată. b) creditorul gajist a transmis avizul de executare a gajului persoanelor indicate la art.67 alin.(1) și a înregistrat avizul de executare conform art.67 alin.(2).	Din redacția normei nu rezultă clar că aceste condiții trebuie întrunite cumulativ.	Coruptibilitate Lacune de drept Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive	Expresia „Creditorul gajist poate prelua în posesiune bunul corporal gajat dacă” urmează să fie completată cu următoarele cuvinte „sunt întrunite cumulativ următoarele condiții:”.
13	Art.II p.41	Articolul 71.....	Procedura de obținere a posesiunii	Coruptibilitate	Revizuirea normei

			<p>bunului de către creditorul gajist fără a recurge la procedura judecătorească, prin intermediul unui executor judecătoresc, care este propusă în art. 71 este una inadmisibilă, căci în esență substituie și subminează procedura transmiterii benevole în posesie a bunului gajat. Astfel, dacă există consimțământul debitorului gajist de a transmite posesia bunului creditorului gajist, care prezumă participarea nemijlocită a debitorului gajist, care este raționamentul de a stipula o procedură similară după temeuri, dar diferită după procesare, fără participarea debitorului gajist și cu implicarea executorului judecătoresc? Această procedură „benevolă-forțată” este una contradictorie și prejudiciabilă pentru debitorul gajist, care urmărește respectarea doar intereselor creditorului gajist. În cazul instituirii unor asemenea reglementări, procedura transmiterii benevole în posesie a bunului gajat, stipulată în art. 70, va deveni o normă moartă, iar drepturile debitorului gajist vor fi subminate. În asemenea circumstanțe, abuzurile din partea creditorilor gajiști vor deveni o regulă răspândită. Procedura de executare a gajului trebuie să se bazeze pe principiile egalității părților, echității, legalității și contradictorialității, dar nu să se transforme într-un instrument de pedeapsă a debitorului gajist.</p>	<p>Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Promovarea intereselor contrar interesului public Prejudicierea intereselor contrar interesului public Limitarea neîntemeiată a drepturilor omului</p>	
14	Art.II p.42	Articolul 71 prim.	<p>Proiectul nu instituie o procedură clară și transparentă de urmărire a bunului gajat de către mai mulți creditori de diferite grade, care să GARANTEZE DREPTURILE TUTUROR PĂRȚILOR IMPLICATE. Aceasta constituie o lacună esențială a prezentului proiect, care va genera multiple situații de conflict.</p>	<p>Coruptibilitate Lacune de drept Prejudicierea intereselor contrar interesului public</p>	Revizuirea normei
15	Art.II p.43	„Articolul 72. Contestarea executării silite.....	<p>Această normă nu garantează drepturile tuturor părților implicate</p>	<p>Coruptibilitate Prejudicierea intereselor contrar interesului public</p>	Revizuirea normei
16	Art.II p.44	Articolul 75: alineatul (2) va avea următorul cuprins:.....	<p>Această normă este de natură să încurajeze introducerea în contractele de gaj a unor clauze abuzive, nefavorabile pentru debitorul gajist.</p>	<p>Coruptibilitate Prejudicierea intereselor contrar interesului public</p>	Revizuirea normei
17	Art.IV p.1	Articolul 11 se completează cu o nouă literă, n), cu următorul cuprins: „n) contractele de gaj a bunurilor mobile, cu condiția că avizul de executare a gajului a fost înscris în Registrul garanțiilor reale mobile în ordinea prevăzută de lege.”	<p>A se vedea obiecția de la p.13 a prezentului raport</p>	<p>Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Promovarea intereselor contrar interesului public Prejudicierea intereselor contrar interesului public Limitarea neîntemeiată a drepturilor omului</p>	Revizuirea normei
18	Art.IV p.3	La articolul 144, alineatul (4) va avea următorul cuprins: „(4) Sumele distribuite creditorilor gajiști în temeiul art. 100 din prezentul cod le vor fi eliberate doar după prezentarea titlului executoriu sau altui	<p>A se vedea obiecția de la p.13 a prezentului raport</p>	<p>Coruptibilitate Atribuții care admit derogări și interpretări abuzive Promovarea intereselor contrar interesului public Prejudicierea intereselor contrar interesului public Limitarea neîntemeiată a drepturilor omului</p>	Revizuirea normei

		document executoriu prevăzut la art. 11, cu condiția ca sumele distribuite să fie indicate în titlul executoriu sau în actul emis de creditorul gaj ist care însoțește un alt document executoriu."			
19	Art.XIII	(5) Creditorul gajist care a intrat în posesiunea bunului gajat înainte de data intrării în vigoare a prezentei legi, exercită dreptul de a vinde sau achiziționa bunul gajat în condițiile Legii cu privire la gaj, <u>cu modificările și completările prevăzute de prezenta lege.</u>	Această normă stabilește o excepție neîntemeiată de la principiul neretroactivității legii. Astfel, printr-o normă juridică se înrăutățește situația debitorilor gajiști, deoarece dacă aceștia ar fi știut <i>ab initio</i> despre "noile reguli de joc", s-ar putea să nu se fi împrumutat în aceste condiții.	Coruptibilitate Promovarea intereselor contrar interesului public Prejudicierea intereselor contrar interesului public Limitarea neîntemeiată a drepturilor omului	Excluderea alin.(5)

Concluzii

Proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative (Codul fiscal, Legea cu privire la gaj ș.a.) a fost înregistrat în Parlamentul RM pe data de 10.07.2014. Autor al inițiativei legislative este Guvernul Republicii Moldova (autor nemijlocit fiind - Ministerul Economiei). Deși proiectul urma să fie dezbătut în Plenul Parlamentului RM și adoptat în ordine generală, existînd și avizele comisiilor parlamentare responsabile (Comisia economie, buget și finanțe la 16.07.2014, Comisia juridică numiri și imunități la 18.07.2014, Comisia protecție socială, sănătate și familie la 16.07.2014), acesta a fost adoptat la 25.07.2014 prin angajarea răspunderii Guvernului RM în fața Parlamentului RM.

Întrucît reglementările din proiect comportă un impact social-economic general, organizarea unor dezbateri publice transparente era necesară, iar recurgerea la procedura de adoptare a proiectului prin angajarea răspunderii Guvernului, nu are o explicație argumentată.

Nota informativă nu conține argumentarea financiar-economică și analiza impactului de reglementare.

Proiectul de lege respectiv promovează interesele înguste, de grup ale instituțiilor financiare, organizațiilor de microcreditare și companiilor de leasing, favorizându-le și acordându-le prioritate față de interesele debitorilor gajiști.

În general, formulările conținute în proiect sînt suficient de clare și concise, exprimările îndeplinind rigorile tehnicii legislative, ale limbajului juridic, respectă regulile de ortografie și punctuație.

Prevederile proiectului conțin mai multe elemente de coruptibilitate cum ar fi: norme concurente cu alte prevederi ale legislației, formulări ambigue, lacune de drept, norme care stabilesc atribuții excesive, norme care stabilesc promovarea intereselor contrar interesului public, norme care sînt de natură să genereze prejudicierea intereselor contrar interesului public.

Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției